

‘Ungebomben’ – og unge med særlige behov

Noemi Katznelson,
Center for Ungdomsforskning,
DPU, Aarhus Universitet

Største uddannelsespolitiske udfordring

- Uddannelsessamfundet hægter potentielt ca. 20 % af i overgangen til ung.udd.
- 28 % får ikke en erhvervskompetencegivende udd.

Tendenser der modarbejder 95 pct. målsætningen og fører til øget polarisering

- Stadig større pres på unge til at tage en uddannelse og være boglig
- Særligt grupper af drenge magter ikke disse krav – men også skrøbelige piger falder tungt
- Forventningsekspllosion blandt de unge – alt skal være godt
- Ungdomsfasen ekspanderer og udviklingen mod voksendom stadig mere kompleks. Flere muligheder – også for at fare vildt
- En opdragelseskultur under forandring – fra forældre til coach/supporter

Unges motivation og rationale i forhold til uddannelse har ændret sig

90'erne - Lystvalgsdiskursen

Identitetsdannelse

- *Min mor har altid lært mig, at jeg ikke skal tænke en skid over jobmuligheder og penge - og at jeg skal gøre hvad jeg vil. Det har jeg også indtryk af, at det er det, der skaber de hele mennesker et eller andet sted.*
- (Ung på en ungdomsuddannelse, 1999)

00'erne - Måltretningsdiskursen

Kontraktstyring

- *1: Jeg er glad for, at jeg ved, hvad jeg skal.*
- *2: Det ville være dejligt, hvis jeg vidste, hvad jeg skulle, og efter et stykke tid havde jeg nået mit mål. Jeg skal det her, og det er kun mit mål: At fuldføre en ungdomsuddannelse. Alligevel ville det være rart, at vide: Så skal jeg det og det!*
- (Ung på en ungdomsuddannelse, 2006)

10'erne – Konkurrencediskursen

Vindere og tabere

- *Der er én der kommer og spørge mig, om jeg gider hjælpe ham. Hvis det er noget jeg ved, der bliver givet karakter til, så vil jeg ikke hjælpe, fordi det synes jeg, det må de ligesom selv lave. Jeg synes bare, at han skulle tage og selv lytte efter.*
- (Ung på en ungdomsuddannelse, 2011)

10'ernes polarisering - Der produceres 'vindere' og 'tabere' som aldrig før

Et par ydereksempler:

- *Den 26 årige skatteminister*
- *Den 17 årige arbejdsløse, som oplever at være hægtet af al uddannelse og arbejde*

Men også mange imellem!

Dreng, 9. klasse

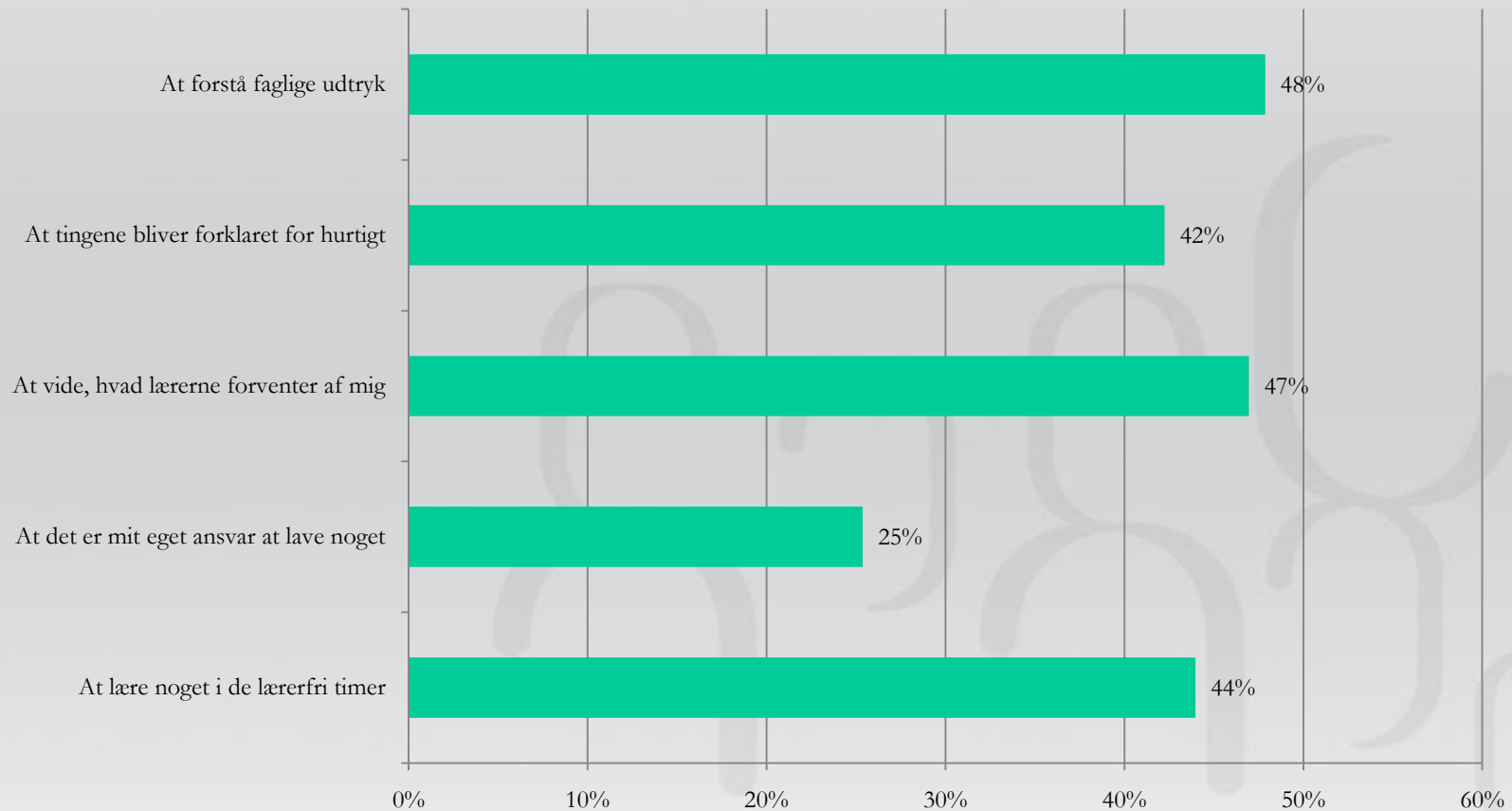
”Altså jeg tænker bare...jeg skal bare have en uddannelse så hurtigt som muligt, så det ikke går galt. Fordi hvis jeg først ikke får en uddannelse, så går det jo først galt, fordi så er det rigtig svært at finde arbejde, og så til sidst så gider man ikke...(...) ...og så bliver man bare sådan en, der sidder og dovner den derhjemme.”

Og på den anden side:

Samme dreng, efter frafald på Erhvervsuddannelse

*”Jeg **hader** skole. Jeg hader faglige ting! Fordi at det synes jeg ik’, at jeg lærer noget af. Man kan jo sagtens klare sig, som sådan, ved at lære tingene ved at gøre dem. Fordi at man lærer bedst, hvis man udfører en opgave. Synes jeg!”*

Hvad er svært på uddannelsen?

Unge der udfordrer

- Charterturister
- Opdagelsesrejsende
- Den blinde passager
- Vagabonden

Generelle og gode erfaringer fra div. tilbud til udsatte unge

- Normalisering af de særlige tiltag
- Gennemarbejdede tilbud
- Voksne der 'vil' de unge
- Hurtig og smidig indsats
- Fra konkurrenter til samarbejdspartnere

Et øget samarbejde virker

- Fokus flyttes fra den enkeltes arbejdsopgaver til den enkeltes rolle i den samlede indsats overfor den unge – større fælles ansvar
- Fra besværlige modstandere til vigtige *samarbejdspartnere*
- Hurtigere sagsbehandling
- Øgede muligheder for de unge

Anbefalinger

- Samarbejde mellem institutioner, forvaltninger, funktioner osv.
- Bred vifte af tilbud som reelt rummer valgmuligheder for de unge - tid
- Tilbud om gennemgående tillidspersoner
- Tilbud der rummer elementer af uddannelse og arbejde
- I udd: Fokus på hverdagen – mødet ml. lærer/fag/elev
- Fokus på det sociale klister